

Handläggare: Krister Eriksson
Telefon: 08-508 25 567

Till
Socialnämnden

Remiss - Utökad valfrihet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS - korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, Dnr: 326-686/2012

1 bilaga

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen

Gillis Hammar
Förvaltningsdirektör

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Utökad valfrihet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS – korttidstillsyn för skolungdom över 12 år”, Dnr: 326-686/2012, till samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, KS funktionshindersråd, FUB Stockholm, RBU Stockholm, SRF Stockholm, DHR Stockholm samt HSO Stockholm för yttrande senast 15 januari 2013.

I ärendet föreslås att LSS-insatsen "Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år" ska införas i stadens valfrihetssystem från och med den 1 januari 2014 och att verksamheterna för korttidstillsyn ska upphandlas enligt LOV, Lagen om valfrihetssystem.

Förvaltningens uppfattning är att LSS-insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år lämpar sig väl för stadens valfrihetssystem och att en upphandling enligt LOV, där ersättningarna är lika för alla aktörer, främjar kvalitetsutveckling och den enskildes valmöjligheter.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, strategiska enheten. Rådet för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet den 13 december 2012.

Bakgrund

I samband med övertagandet av landstingets omsorgsverksamhet 1995 beslutade kommunfullmäktige i december 1994, att skolstyrelsen skulle ansvara för insatsen korttidstillsyn. Den 1 januari 2005 genomförde utbildningsnämnden en omorganisation som resulterade i att hela ansvaret för insatsen korttidstillsyn överfördes till stadsdelsnämnderna enligt beslut i kommunfullmäktige. Samtidigt omfördelades 60 miljoner från utbildningsnämnden till stadsdelsnämnderna.

Den 1 oktober 2011 hade 308 elever i Stockholms stad korttidstillsyn. Det finns fyra olika regiformer för korttidstillsyn:

- Skolornas fritidsverksamhet (såväl kommunala som fristående skolor)
- Enskilda utförare
- Stadsdelsnämndernas egen regi-verksamhet
- Entreprenader

Kostnaderna för korttidstillsyn varierar mellan stadsdelsnämnderna bl a beroende på antalet barn som omfattas av KTT i respektive stadsdelsförvaltning. Den totala kostnaden för stadsdelsnämnderna uppgick 2011 till 64,8 miljoner. Skälet till att kostnaderna varierar är dels den enskildes behov av stöd men också avsaknaden av ett gemensamt ersättningssystem. Stadsdelsnämndernas ersättning till den egna

region är ofta, men inte alltid, den ersättning som utbildningsnämnden tidigare bedömt för särskolebarn i fritidshem för barn upp till 12 år. Ersättningen till enskilda utförare avtalas genom individuella avtal och kan variera bl a på grund av funktionshindrets omfattning.

Under 2011 fanns det totalt 57 utförare som erbjöd korttidstillsyn. Av dessa var 30 utförare i egen regi, 25 enskilda utförare samt 2 entreprenader.

Ärendet

I arbetet med att ta fram ett förslag till ersättningssystem för korttidstillsyn har följande parametrar beaktats:

- Timersättning
- Öppettider
- Lokaler
- Övriga kostnader
- Utbildning
- Innehåll/aktiviteter

Timersättning

För att få fram en relevant timersättning har beräkningen utgått från följande:

- En snittkostnad för personal (vårdare 2011)
- Semestertillägg
- Semestervikarie/sjukvikarie (5,5 veckors ledighet per år)
- Tid för utbildning
- Rast m.m (räknat på 8% kringtid)
- Personalförsäkring
- Ledning (räknat på en chef på 20 personer)
- Hyra (snitt av daglig verksamhet och fritidsverksamhet)
- Övrigt (9,7% enligt schablon från daglig verksamhet)
- Central administration (avser program 0 på sdn 3,5%)

Den timersättning som räknats fram är 280 kronor. Utifrån framräknad timersättning har därefter beräkningar gjorts för att hitta vilken ersättning som är relevant med hänsyn till bl a personaltäthet i snitt, beräknad snitttid av närvarotid på korttidstillsyn samt indelning av ersättning i hel- och deltid.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar införa en ersättningsmodell med tillhörande ”peng” för korttidstillsyn. Förslaget innebär inte någon förändring av nuvarande resursfördelningssystem till stadsdelsnämnderna. Stadsledningskontoret föreslår vidare att bedömningen av ersättningsnivån för korttidstillsyn använder samma kriterier som för särskolan/fritidshem. Bedömning av eventuella förändringar av ersättningsnivå görs därefter av respektive stadsdelsnämnd.

Följande modell för ersättning föreslås till samtliga utförare oavsett regiform:

- En fast heltidsersättning/år i 4 nivåer
- En fast deltidserättning/år i 4 nivåer
- Möjlighet att ersätta utifrån s k särskild redovisning när kostnaden bedöms ligga utanför högsta ersättningsnivå.

”Pengen” – kommunalt driven verksamhet

Nivå	Heltid	Deltid
1	86 517	64 888
2	138 428	103 821
3	207 642	155 732
4	311 464	233 598

En momskompensation föreslås till enskilda utförare för att täcka kommunala utförares möjlighet till momsavdrag avseende hyra, varor och tjänster. Momskompensationen föreslås bli 2,2% och motsvarar en uppskattning av de verkliga kostnader som kommunala verksamheter kan göra momsavdrag för.

”Pengen” – enskilt driven verksamhet och entreprenader

Nivå	Heltid	Deltid
1	88 420	66 316
2	141 473	106 105
3	212 210	159 158
4	318 316	238 737

När det gäller resor fortsätter stadsdelsnämnderna att ansvara för kostnader för den s k tredje resan, d v s resan från korttidstillsynen till hemmet. Skolan ansvarar för resor mellan hemmet och till skolan samt från skolan till korttidstillsynen.

Öppettider

Det finns ingen tydlig bild av hur stort behovet av korttidstillsyn är under lov som infaller under terminer och under sommarlov. Det beror delvis på hur avtalen är skrivna och besluten är formulerade men också för att det saknas dokumentation som kunde ge en tydligare bild. Det har dock framkommit, i dialog med föräldrar och utförare, att elever med omfattande funktionsnedsättningar har behov av korttidstillsyn i större omfattning än elever med lättare funktionsnedsättningar.

Stadsledningskontorets förslag innebär att korttidstillsyn ska erbjudas minst mellan 06.30 och 18.30 varje vardag året runt, såväl under terminer som under lov. För att korttidstillsyn ska kunna erbjudas under hela sommarlovet ska det vara möjligt att kunna lösa detta i samarbete mellan flera verksamheter under del av sommaren.

Lokaler, övriga kostnader

Egen regi har oftast verksamheten för korttidstillsyn i skolans lokaler och kostnaden för korttidstillsyn särskiljs inte från övriga lokalkostnader. De enskilda utförarna som inkommit med uppgifter har rapporterat lokalkostnader mellan 10 000 kr – 120 000 kr/år. Även i dessa fall har det varit svårt att klargöra om korttidstillsynsverksamheten samordnas med andra verksamheter.

Stadsledningskontoret konstaterar att snittkostnaden för fritidsverksamhet i staden är 16 000 kr/år samt för daglig verksamhet enligt LSS, 24 000 kr/år. Samma beräkningsgrund har använts för att få en kostnadsbild av övriga kostnader som visar en kostnad på 19 000 kr/år för fritidsverksamhet och 44 000 kr/år för daglig verksamhet.

Utbildning

Det är vanligt förekommande att den som är chef för verksamheten har ett större ansvarsområde än enbart korttidstillsynen. Den vanligaste befattningen bland personal är elevassistent.

Vid två möten som stadsledningskontoret inbjöd till – ett för föräldrar och ett för utförare – har såväl föräldrar som utförare framfört vikten av att det finns en chef närvarande i verksamheten och att den personal som anställs har kompetens från omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Föräldrarna framhåller vidare behovet av personal som har kunskap om de olika funktionsnedsättningarna och social kompetens för att stötta den enskilde i olika sociala förmågor.

Utförarnas synpunkter vad gäller kompetens är att det ska finnas en platsansvarig chef för verksamheten och att personal ska ha minst gymnasial utbildning med inriktning mot omsorg om personer med funktionsnedsättning. Utförarna anser också att det finns behov av mentalskötare för att kunna möta enskilda med beteendestörningar samt att det ska krävas att personalen utbildas i bemötande.

Innehåll/aktiviteter

Insatsen korttidstillsyn ska kunna erbjuda den enskilde en meningsfull sysselsättning. Den enskildes behov av omvårdnad, tillsyn och aktiviteter ska tydligt framgå i en beställning till utföraren som i sin tur ska beskriva hur detta ska tillgodoses i en genomförandeplan.

För många elever krävs specialleksaker och annat anpassat material för att de ska ha möjlighet till samma aktiviteter och meningsfull sysselsättning som elever utan funktionsnedsättning. Detta innebär ofta fördyrande inköp för utföraren.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens uppfattning är att LSS-insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år lämpar sig väl för stadens valfrihetssystem och att en upphandling enligt LOV, där ersättningarna är lika för alla aktörer, främjar kvalitetsutveckling och den enskildes möjligheter att göra ett eget val.

Det har framkommit, såväl från utförare som från föräldrar, att personalens utbildningsnivå är av stor betydelse och att den som är chef för korttidstillsynen ska vara närvarande i verksamheten. Förvaltningen instämmer och menar att både utbildningskrav och förutsättningarna för chefen i verksamheten ska klargöras i det förfrågningsunderlag som kommer att ligga till grund för upphandling av insatsen korttidstillsyn.

I ärendet föreslås att korttidstillsyn ska kunna ges alla vardagar, inklusive sommarlov och andra lov. Vidare föreslås att korttidstillsyn ska vara tillgänglig för den enskilde mellan kl. 06.30 – 18.30 vilket är samma förhållande som för ordinarie skolbarnsomsorg. Om behov föreligger ska korttidstillsyn även beviljas på annan tid. Det svarar upp mot de behov som framkommit i utredningen och

förvaltningen bedömer att tillgängligheten till korttidstillsyn därmed blir mycket god.

Av ärendet framgår att insatsen korttidstillsyn till sitt innehåll ska kunna erbjuda samma verksamhet som ett fritidshem för elever under 13 år. I stadens riktlinjer för korttidstillsyn står att korttidstillsyn ska utformas med utrymme för flexibla lösningar och utgå från den enskildes behov. Det fastslås också att en meningsfull sysselsättning ska kunna erbjudas. Förvaltningen vill framhålla vikten av att den enskildes behov av omvårdnad, tillsyn och aktiviteter tydligt ska framgå i beställningen till utföraren som i sin tur, i en genomförandeplan, ska beskriva hur detta ska tillgodoses. Förvaltningen vill därtill framhålla betydelsen av uppföljning av beslutad insats.

Det har hittills inte funnits något tydligt eller enhetligt ersättningssystem för korttidstillsyn på samma sätt som för t ex fritidshem för särskolebarn. Stadsdelsnämnderna betalar dels enligt utbildningsnämndens nivåsystem för särskolebarn i fritidshem för barn upp till 12 år och dels genom individuella avtal mellan utförare och stadsdelsnämnd. Kostnadsbilden har tenderat att bli mycket varierad och det finns en uttalad önskan från stadsdelsnämnderna att ersättningen, men också kvalitetskraven, ska tydliggöras och likställas oavsett regiform.

Förvaltningen ansluter sig till stadsledningskontorets förslag att korttidstillsyn upphandlas enligt LOV och att ersättningarna är lika för alla utförare. Utförarna får då samma förutsättningar oavsett om de företräder egen regi, enskild verksamhet eller entreprenadverksamhet. Detta främjar kvalitetsutveckling och den enskildes valmöjligheter.

Stadsledningskontoret föreslår ett ersättningssystem i fyra nivåer uppdelade i heltids- respektive deltidserättning. Det ska dessutom finnas en möjlighet att ersätta utifrån särskild redovisning när kostnaderna bedöms ligga över den fjärde nivån. Förvaltningen instämmer i att uppdelningen i hel- och deltid ger större utrymme för stadsdelsnämnderna att betala för den faktiska tiden den enskilde beviljats korttidstillsyn. I ärendet föreslås också att ersättningen ska utgå för helt läsår vilket ger utföraren utrymme att planera sin verksamhet på ett bättre sätt utifrån personalplanering, aktiviteter och kvalitetsaspekter. Förvaltningen instämmer.

Stadsledningskontoret föreslår att bedömningen av ersättningsnivån för korttidstillsyn använder samma kriterier som för särskolan/fritidshem vilket

innebär att den av utbildningsnämnden bedömda nivån, ”följer med” när eleven börjar på korttidstillsyn. Bedömningen vid eventuella förändringar av ersättningsnivån görs därefter av respektive stadsdelsnämnd. Hur dessa bedömningar eller resursmätningar ska genomföras uppdras åt socialnämnden att utreda och utarbeta anvisningar för.

Förvaltningen vill framhålla vikten av att det i anvisningarna eftersträvas likställighet i bedömningarna och att resultatet av resursmätningarna följs och utvärderas.

Bilaga

Remiss – Utökad valfrihet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS – korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.